

הצעת חוק הגנת השכר (עיצום כספי ועונשין), התשס"ט-2009

פרק א': עיצום כספי

סימן א': הגדרות

- 1 הגדרות
- בפרק זה -
- "הארגונים" - ארגון העובדים המיוצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, וארגוני מעבידים שוליעת השור הם יציגים נוגעים בדבר;
 - "בית הדין הארצי" ו"בית הדין האזורי" - במשמעותם בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969;
 - "הפרשי הצמדה וריבית" - כהגדרתם בחוק פסיקת וריבית והצמדה, התשכ"א-1961;
 - "חוק בתי דין מינהליים" - חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992;
 - "מזמין שירות" - מי שמקבל אצלו שירות מקבלן, במסגרת עסק, משלה ידו או פעילותו הציבורית;
 - "הממונה" - מפקח עבודה בכיר שמינה השור לעניין פרק זה;
 - "מעסיק בפועל" ו"קבלן כוח אדם" - כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;
 - "קבלן" - מי שעיסוקו כמותן שירות, באמצעות עובדי, אצל זולתו;
 - "שירות" - שירות באחד הענפים המפורטים בחוספת;
 - "השור" - שר התעשייה המסחר והתעסוקה.

סימן ב': הטלת עיצום כספי על מעביד

- 2 הודעה על כוונת חיוב
- היה לממונה יסוד סביר להניח כי מעביד או אדם אחר (בפרק זה - מעביד) הפר את הוראת סעיף 25ב(ד) לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - חוק הגנת השכר), ושאי הוא למסור לו הודעה על כוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוונת חיוב); כהודעה כאמור יצוין הממונה בין השאר את אלה:

דבריו הסבר

החוק המוצע קובע גם מנגנון של התראה מינהלית, למקרים שבהם ראוי להקדים התראה להטלת העיצום הכספי (פרק א', סימן ג' לחוק המוצע).

לפיכך מוצע מנגנון מינהלי, המיועז ברגיל, לטיפול בהפרות חוק שדרך המלך לטפל בהן היא במישור המינהלי ולא הפלילי. הטיפול במישור הפלילי בהלנת השכר מיועד לנסיבות מיוחדות, חריגות וכיטות של הלנת השכר, שמוציאות הגשת כתב אישום חלק הטיפול במישור המינהלי.

לפרק א' המוצע

החוק המוצע קובע מנגנון של הטלת עיצום כספי על הלנת שכר, כאופן שיאפשר אכיפה במישור המינהלי ולא הפלילי, לנוכח קביעתה של עבירה פלילית חדשה בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - חוק הגנת השכר), אשר הופכת את הלנת השכר להתנהגות שנתואת בצורה טנקציה פלילית (סעיף 24(ג) להצלת החוק). מטרת מנגנון העיצומים הכספיים המוצע להרגיש כי ברירת המחול הראשונה בכל הנוגע להתנהגות זו היא לא במישור הפלילי, נוסף על כך

1 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.
 2 ס"ח התשכ"א, עמ' 192.
 3 ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.
 4 ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.
 5 ס"ח התשי"ח, עמ' 66.

- (1) המעשה המהורה את ההפרה;
- (2) שיעור העיצום הכספי והתקופה לתשלומה;
- (3) זכותו של המעביד לטעון את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 5;
- (4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או חוזרת לפי הוראות סעיף 7.

מעביד שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 2, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני הממונה, לענין הכוונה להטיל את העיצום הכספי ולענין שיעורה, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

(א) טען מעביד את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 3, יחליט הממונה, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל על המעביד עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 8.

(1) (א) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המעביד עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (להלן - הודעת חיוב); בהודעת החיוב יציין הממונה, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומה.

(2) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המעביד עיצום כספי, ימסור הודעה על כך למעביד.

(ג) לא ביקש המעביד לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 3, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כהודעת חיוב שנמסרה למעביד במועד האמור.

סכום העיצום הכספי יהיה 35,000 שקלים חדשים, ולגבי יחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק או משלח יד - 17,500 שקלים חדשים.

(א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת הודעת החיוב, ולגבי מעביד שלא טען את טענותיו לפני הממונה כאמור בסעיף 4(ג) - ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערר לפי סעיף 15 או ערעור לפי סעיף 18, והעדת הערר או בית הדין הארצי, לפי הענין, הורו על עיכוב תשלומה של העיצום הכספי - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום החלטה בערר או בערעור.

(ב) סכום העיצום הכספי יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה - יום העריכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הירחי ביום העריכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום תחילתו של חוק זה; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מבפלה של 10 שקלים חדשים; לענין זה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב), תפורסם ברשומות.

(א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי, שהיה ניתן להטיל בשלה אילו הייתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" - הפרת הוראת סעיף 25(ב1) לחוק הגנת השכר, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה, שהוטל בשלה על המפר עיצום כספי או שהורשע בשלה.

(א) הממונה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

3. השמעת טענות לפני הממונה

4. הודעת חיוב

5. סכום העיצום הכספי

6. סכום מעודכן של העיצום הכספי

7. הפרה נמשכת והפרה חוזרת

8. סכומים מופחיתים

- (ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, בהתייעצות עם הארגונים, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן לתטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהקבוע בפרק זה, בשיעורים שיקבע.
9. העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת הודעת החיוב כאמור בסעיף 4.
10. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוטפו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית, עד לתשלומו.
11. עיצום כספי יוגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה).
12. תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הראת סעיף 25ב(ד1) לחוק הגנת השוכה.

סימן ג': התראה מינהלית למעביד

13. (א) על אף הוראות סעיף 5, היה לממונה יסוד סביר להניח כי מעביד הפר את הוראת סעיף 25ב(ד1) לחוק הגנת השוכה, רשאי הוא להמציא למעביד, במקום הודעה על כוונת חיוב לפי סעיף 2, התראה מינהלית, על פי נהלים שיקבע השגר בהתייעצות עם הארגונים ובאישור היועץ המשפטי לממשלה, ולפיה על המעביד להמסיק את ההפרה; בהתראה מינהלית ופרט הממונה מהו המעשה המהווה את ההפרה. יודיע למעביד כי עליו להימנע מהמשך ביצוע המעשה, וידיע אותו על זכותו לבקש את כיטול ההתראה כמפורט בסעיף קטן (ב) ועל משמעות המשך ההפרה כמפורט בסעיף קטן (ד).
- (ב) נמסרה למעביד התראה מינהלית כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לפנות לממונה בכתב, בתוך 30 ימים, בבקשה לבטל את ההתראה בשל אחד מטעמים אלה:
- (1) המעביד לא ביצע את ההפרה;
 - (2) המעשה שביצע המעביד, המפורט בהתראה, אינו מהווה הפרה.
 - (ג) קיבל הממונה בקשה לכיטול התראה מינהלית, לפי הוראות סעיף קטן (ב), רשאי הוא לבטל את ההתראה או לדחות את הבקשה ולהשאיר את ההתראה על כנה; החלטת הממונה הינתן בכתב, ותימסר למעביד, בצירוף נימוקים.
 - (ד) (1) נמסרה למעביד התראה לפי הוראות סעיף זה והמעביד המשיך להפר את ההוראה כאמור בסעיף קטן (א), ימסור לו הממונה הודעת חיוב בשל הפרת נמשכת כאמור בסעיף 7.
 - (2) נמסרה למעביד התראה לפי הוראות סעיף זה והמעביד חזר והפר את ההוראה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך שנתיים מיום מסירת ההתראה, ימסור לו הממונה הודעה על כוונת חיוב בשל הפרת חוזרת, כאמור בסעיף 7.

סימן ד': הטלת עיצום כספי על מזמין שירות

14. (א) נמסרה למעביד שזוהא קבלן הודעת חיוב כאמור בסעיף 4, בשל הפרת הוראת סעיף 25ב(ד1) לחוק הגנת השוכה, יודיע על כך הממונה למזמין השירות ויתרה בו כי אם בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה לפי סעיף קטן זה, לא יתקיים האמור בפסקאות (1) או (2) שלהלן, תימסר לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (1) ההפרה תוקנה;
 - (2) מזמין השירות כיטל את חוזה ההתקשרות בינו לכין הקבלן בשל הפרת החובה, ולא היה בכיטול החוזה משום התנהגות שלא בתום לב.

(ב) לא תוקנה ההפרה או בוטל החוזה, לפי הוראות סעיף קטן (א), בתוך התקופה האמורה באותו סעיף קטן, ימסור הממונה למזמין השירות הודעה על כונת חיוב, ויחולו ההוראות לפי סימן ב' בשינויים המחויבים.

(ג) הממונה ימסור למזמין השירות העתק מהתראת מינהלית, מהודעה על כונת חיוב, מהודעת חיוב או מהחלטה אחרת של הממונה כאמור בסעיף 5(ב)(2), שנשלחה לקבלן בעניין הפרת הוראת סעיף 25(ב)(1) לחוק הגנת השכר.

סימן ה' ערר וערעור

15. מעביד או מזמין שירות רשאי להגיש ערר על החלטת הממונה שניתנה בעניינו לפי סעיף 4, לפני ועדת ערר כאמור בסעיף 16, בתוך 14 ימים מיום שנמסרה לו; ועדת הערר רשאית, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 14 ימים.

16. (א) השר יקים ועדת ערר, אחת או יותר, שתדון בעררים לפי סעיף 15, שחבריה הם:
(1) עורך דין בעל חזק של חמש שנים לפחות, שהוא עובד המדינה ובעל ידע בתחום דיני העבודה, שימונה השר, בהסכמת שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;

(2) עורך דין שהוא נציג לשכת התיאום של הארגונים המכלליים;
(3) עורך דין שהוא נציג ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה.

(ב) ועדת ערר יכול שתהיה אזרחית או ארצית; הודעה על הקמת הוועדה והרכבה תפורסם ברשומות.

(ג) ועדת הערר רשאית לרון בהרכב חסר, ומלבד שכל חבריה זמנו כדין לדיון, ושבריון נכת היושב ראש לפחות.

(ד) ועדת הערר רשאית לרון ולהחליט בערך על פי טענות וראיות שהוגשו לה. בכתב בלבד ואולם רשאית היא לתת לעורר הזדמנות לטעון את טענותיו בעל פה ולהציג לפניה ראיות, בדרך שתורה, מנימוקים שיירשמו.

(ה) השר, בהתייעצות עם שר המשפטים והארגונים, רשאי להתקין תקנות הקובעות את סדרי הדיון של ועדת הערר, לא נקבעו תקנות כאמור, רשאית ועדת הערר לקבוע לעצמה את סדרי הדיון.

(ו) בכפרף להוראות סימן זה, יחולו על ועדת ערר הוראות חוק בתי דין מינהליים, למעט הוראות סעיפים 7, 16, 17, 22, 26, 33, 36, 37, 45 ו-46 לחוק האמור, בשינוי זה: בסעיפים 5, 11 ו-12 לחוק בתי דין מינהליים, במקום "שר המשפטים" יבוא "השר".

ועדת הערר רשאית לבטל את הודעת החיוב, להפחית את שיעור העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 8, או לדחות את טענות המעביד או מזמין השירות ולהשאיר את הודעת החיוב על כנה.

18. הוראה עצמו נפגע מהחלטת ועדת ערר, רשאי לערער לבית הדין הארצי, בתוך 45 ימים מיום שנגמרה לו ההחלטה.

19. (א) אין בהגשת ערר או ערעור לפי סימן זה כדי לעכב תשלום של העיצום הכספי, אלא אם כן ועדת הערר או בית הדין הארצי, לפי העניין, דורו אחרת.

(ב) החקבלו ערר או ערעור לפי סימן זה, לאחר ששולמו העיצום הכספי, ויתור העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי ועדת הערר או בית הדין הארצי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

סימן ו' - שונות

- 20. אין בהוראות פרק זה כדי ליצור יחסי עובד ומעביד בין מזמין שירות לבין עובד קבלן המועסק אצלו. יחסי עובד ומעביד בין עובד קבלן לבין מזמין שירות
- 21. זכותו של עובד קבלן כלפי מזמין שירות לפי פרק זה, אינה נוחנת להתניה או לויתור. איסור התניה
- 22. דין המדינה כמזמין שירות לענין חוק זה כדין כל מזמין שירות אחר. דין המדינה כמזמין שירות
- 23. השר רשאי, בצו, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם הארגונים, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לשנות את התוספת, ובלבד שלא יוסף לתוספת ענף שהשכר הממוצע המשולם בו עולה על השכר הממוצע. כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], והתשנ"ה-1995. שינוי התוספת

פרק ב' - עונשין

24. בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - תיקון חוק הגנת השכר

- (1) בסעיף 225, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא: (1) בסעיף 225, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
 "(ד) מעביד שלא שילם לעובדו לאחר היום הקובע את השכר שדויד עליו לשלמו עד לאותו היום, דינו - מאסר חצי שנה או קנס כאמור בסעיף 26(א)(3) לחוק העונשין";
- (2) אחרי סעיף 226 יבוא: (2) אחרי סעיף 226 יבוא:
 "א. פיצוי הלנת שכר - 226. (א) בבואו לפסוק פיצוי הלנת שכר למעביד כאמור בסעיף 27, רשאי בית דין אזרחי לעבורה להתחשב בכך שהמעביד הורשע בשל אותו מעשה, או שהוטל עליו עיצום כספי בשלו.
 (ב) בבואו להטיל קנס על מעביד שהורשע בעבירה לפי סעיף 226(ד1), רשאי בית דין אזרחי לעבורה או בית משפט להתחשב בכך שנפסק נגד המעביד פיצוי הלנת שכר לפי סעיף 17 בשל המעשה שבשלו הורשע כאמור.
 (ג) הוראות סעיף 18 יחולו, בשינויים המחויבים, בבוא בית דין אזרחי לעבורה או בית משפט להרשיע או לגזור דינו של מעביד לפי סעיף 225(ד1)".

דבריו הסבר

להביא לענישה ולהרתעה של מעבידים, הרי שאף על פי שמדובר באמצעים מטערתות דין שונות והטלת שני האמצעים לא תיחשב כהכרח לסיכון כפול - בכל זאת מוצע לקבוע כי בבוא בית הדין לעבורה לפסוק פיצוי הלנת שכר יהיה רשאי להתחשב בכך שהמעביד הורשע ודויד עליו קנס כספי. כגון בן מוצע לקבוע כי בית המשפט או בית הדין לעבורה רשאים להתחשב בעובדה שהוטל פיצוי הלנת שכר לפי סעיף 17 לחוק, שעה שיבואו לגזור

לפרק ב' המוצע
 מוצע לקבוע בסעיף 225 לחוק הגנת השכר, כי הלנת שכרו של עובד על ידי מעביד הרווחה עבירה פלילית, אשר לצדה עונש מאסר חצי שנה או קנס כאמור בסעיף 26(א)(3) לחוק העונשין, העומד בינם על 67,500 שקלים חדשים.
 מאחר שדן פיצוי הלנת שכר וקבוע בסעיף 17 לחוק, שהוא פיצוי מוגבה ודן הקנס הפלילי על הלנת שכרו של עובד (כפי שמוצע לקבוע בסעיף 1 להצעת החוק), מועלים

י ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.
 * ס"ח התשנ"ה, עמ' 86.

סדר ג' תחילה

25. תחילתו של חוק זה ביום שיקבע השר בצו, השר יקבע צו לפי סעיף זה לאחר שנוכח כי הוראות לעניין הגברת האכיפה בדיני העבודה נקבעו בחוק.

תחילה

תוספת

(ההגדרה "שירות" שבסעיף 1 וסעיף 25)

- (1) שמירה ואבטחה;
- (2) ניקיון;
- (3) הסעדה, אובדן השירות ניתן לעובדי המזמין.

דברי הסבר

לפרק ג' הנוגע

מוצע כי תחילתו של חוק זה תהא ביום שיקבע שך התעשייה המסחר והתעסוקה בצו השר יקבע צו כאמור לאחר שנוכח כי הוראות לעניין הגברת האכיפה בדיני העבודה נקבעו בחוק.

את דינו של מי שנמצא אשם ברין פלילי בשל הלנת השכר כאמור בן מוצע לקבוע כי הנסיבות להפחתת פיצוי הלנת שכר בתוכנה אורחית הקבועות בסעיף 18 לחוק, יחולו בשניים המהויבים גם בהליך הפלילי בעבירה של הלנת שכר.